



GEMEENTE OLDEBROEK

Voorstel van het college aan de raad	
Raadsvergadering 30 januari 2014	Agendapunt
Onderwerp: beleidsnotitie 'Flexibele huisvesting arbeidsmigranten'.	
Portefeuillehouder: E.P. Zandbergen	DMS nr. 160776

Samenvatting

In de gemeente Oldebroek verblijven op verschillende plaatsen arbeidsmigranten. Er is op dit moment geen beleid die de huisvesting van arbeidsmigranten op verschillende locaties toestaat. Hier blijkt wel behoefte aan te zijn. Er zijn situaties ontstaan waarbij overlast wordt ervaren door omwonenden.

Bureau Necker van Naem heeft de aard en omvang van de groep arbeidsmigranten die woont en werkt in de gemeente in beeld heeft gebracht. Vervolgens heeft dit bureau een adviesnota voor een beleidskader opgesteld waarbij een intensief traject is gevolgd met alle belanghebbenden. Deze adviesnota is vertaald in bijgevoegde beleidsnotitie die een toetsingskader biedt waaraan initiatieven voor de huisvesting van arbeidsmigranten kunnen worden getoetst.

De concept beleidsnotitie 'Flexibele huisvesting arbeidsmigranten' heeft in het kader van de inspraak ter inzage gelegen van 16 oktober tot en met 26 november 2013. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zijn of haar inspraakreactie mondeling of schriftelijk kenbaar te maken. Binnen de gestelde termijn zijn drie inspraakreacties ontvangen. De inspraakreacties zijn samengevat en voorzien van voorstellen voor gemeentelijke reacties in de bijgevoegde inspraaknota. De inspraaknota wordt als bijlage bij de vast te stellen beleidsnotitie opgenomen.

Te nemen besluit

De inspraaknota en de beleidsnotitie 'Flexibele huisvesting arbeidsmigranten' vaststellen.

Aanleiding / rol en positie van de raad

De gemeenteraad is het bevoegde orgaan om kaderstellend beleid vast te stellen.

Hoofddlijn van het voorstel

1. Inleiding

Sinds 1 mei 2007 is voor werknemers uit verschillende landen in Midden- en Oost-Europa de arbeidsmarkt opengesteld. Voor Roemenen en Bulgaren geldt dat zij vanaf 1 januari 2014 geen verplichte tewerkstellingsvergunning meer nodig hebben. Door deze openstelling van de arbeidsmarkt is de arbeidsmigratie uit verschillende landen in Midden- en Oost-Europa naar Noord- en Midden-Europa gestegen. De stijging van het aantal arbeidsmigranten in Nederland is veel groter dan in eerste instantie werd verwacht. Naar aanleiding van de economische crisis is de verwachting dat ook werknemers uit Zuid-Europese landen in Nederland werk zullen komen zoeken.

Werkgevers betalen buitenlandse werknemers regelmatig onder het minimumloon. Via schijnconstructies krijgen buitenlandse werknemers vaak minder betaald dan in de cao is afgesproken. Recentelijk heeft het kabinet aangekondigd malafide werkgevers te willen aanpakken. Hierbij kunnen niet alleen malafide werkgevers rekenen op sancties maar ook de opdrachtgevers. In de loop van 2014 komt minister Asscher met een wetsvoorstel daarvoor. Tevens zal er een onderzoek komen naar de verdringing op de Nederlandse arbeidsmarkt door de toestroom van arbeidsmigranten uit EU-landen.

Arbeidsmigranten hebben tijdelijk behoefte aan huisvesting aangezien zij over het algemeen hun hoofdverblijf elders hebben. Het betreft een behoefte aan verschillende vormen van tijdelijke en flexibele huisvesting. De vraag naar deze huisvestingsconcepten bestaat al jaren. Echter in de huidige woningmarkt is hiervoor zeer weinig aanbod beschikbaar. Binnen de gemeente Oldebroek is deze vraag er ook, terwijl er nauwelijks aanbod is. Inmiddels speelt voor een aantal locaties de vraag om huisvesting voor arbeidsmigranten (tijdelijk) mogelijk te maken. Het is belangrijk dat de huisvesting van arbeidsmigranten op een goede manier plaatsvindt in onze gemeente en bij voorkeur in samenspraak met omliggende gemeenten.

2. Toelichting / uitwerking situatie

In de gemeente Oldebroek verblijven op verschillende plaatsen arbeidsmigranten. Voor een tweetal locaties is een verzoek ingediend om (tijdelijke) huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk te maken. De in maart 2012 gepresenteerde concept beleidsnotitie heeft tot veel discussie en commotie geleid. Bestuurlijk is de wens uitgesproken om een adviesbureau in te schakelen om een inventarisatie te doen van het aantal arbeidsmigranten in de gemeente en te ondersteunen bij het opstellen van beleid. Door bureau Necker van Naem is de Quick Scan arbeidsmigranten uitgevoerd waarmee dit inzicht is verkregen. Uit deze inventarisatie blijkt dat er in het najaar van 2012 naar schatting 425 arbeidsmigranten verbleven in de gemeente Oldebroek waarvan nog geen 10% stond ingeschreven in de GBA. Meer dan de helft van de arbeidsmigranten die hier woont, werkt buiten de gemeente.

De door Necker van Naem uitgevoerde quick scan, vormde samen met gesprekken en discussie-avonden met betrokkenen (inwoners, huisvesters, werkgevers, ambtenaren, raad en buurtcomités) en (de reacties op) de concept beleidsnotitie 'Flexibele huisvesting voor tijdelijk wonen en logies' de basis voor de adviesnota voor een beleidskader voor de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Oldebroek. Deze adviesnota is in juni 2013 besproken met betrokkenen en de raad. Dit alles is betrokken bij het opstellen van de concept beleidsnotitie 'Flexibele huisvesting arbeidsmigranten' die in het kader van de inspraak ter inzage heeft gelegen.

In regionaal verband wordt ook gewerkt aan afspraken om de huisvesting van arbeidsmigranten op een gewenste manier te laten plaatsvinden. Recent onderzoek geeft aan dat er ongeveer 3.000 arbeidsmigranten in de regio verblijven, waarvan ongeveer 25% werkzaam is in de regio. De meeste arbeidsmigranten verblijven op recreatieparken (bijna 80%). Dat is niet wenselijk en in bijna alle gevallen illegaal.

In juni jl. heeft het dagelijks bestuur van de Regio Noord Veluwe kennis genomen van de inventarisatie van de aanwezigheid van arbeidsmigranten en de vervolgaanpak. Daarbij is onder andere besloten dat er een convenant wordt opgesteld met alle partijen die zijn betrokken bij de (her)huis-

vesting van arbeidsmigranten. Het vraagstuk verlangt een bovenlokale aanpak van de gemeenten om tot effectieve oplossingen te komen. Enerzijds omdat de 'marktpartijen' waarmee men de afspraken wil maken bovenlokaal opereren. Anderzijds omdat een succesvolle aanpak van het vraagstuk in één gemeente niet mag leiden tot ongewenste ontwikkelingen in de buurgemeente.

Op 4 december jl. is de 'Regionale intentieverklaring huisvesting van arbeidsmigranten in de Regio Noord-Veluwe' getekend, waarin afspraken zijn opgenomen tussen werkgevers, uitzendbranche, gemeenten en woningcorporaties in de regio Noord Veluwe. De in de intentieverklaring opgenomen uitgangspunten sluiten aan bij hetgeen is opgenomen in de beleidsnotitie die ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden. Bij de huisvesting van arbeidsmigranten komt de gemeente vaak als eerste in beeld. Echter er zijn voor meerdere partijen rollen weggelegd. Met het ondertekenen van deze intentieverklaring wordt ieders verantwoordelijkheid benoemd. De rol van de gemeente is faciliterend. Regionaal gezien is er nu een begin om de huisvesting van arbeidsmigranten op een veilige en verantwoorde manier te laten plaatsvinden.

De gemeente Oldebroek had graag gezien dat er op regionaal niveau al beleid was geformuleerd. Echter voor diverse gemeenten die niet met problemen rond de huisvesting van arbeidsmigranten worden geconfronteerd was dit te vroeg. Omdat er in de gemeente Oldebroek een tweetal verzoeken zijn ingediend om de huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk te maken is het traject om beleid op te stellen doorgezet. Dit geldt eveneens voor de gemeente Putten die een pilotproject is gestart waarbij zij een voormalige camping met 28 plaatsen tijdelijk wil omzetten naar een locatie waar ongeveer 125 arbeidsmigranten gehuisvest kunnen worden.

3. Overwegingen

De concept beleidsnotitie 'Flexibele huisvesting arbeidsmigranten' heeft van 16 oktober tot en met 26 november 2013 ter inzage gelegen in het kader van de inspraak. Tijdens deze termijn zijn drie inspraakreacties ingediend.

De inspraakreacties zijn samengevat en voorzien van voorstellen voor gemeentelijke reacties in de bijgevoegde inspraaknota. Voorgesteld wordt om in te stemmen met de reacties. Het voorstel is om naar aanleiding van de ingediende inspraakreacties de beleidsnotitie op twee punten te wijzigen. Het betreft de volgende punten:

- De indeling van groepen arbeidsmigranten op basis van verblijfsduur, hierbij worden arbeidsmigranten die korter dan drie maanden verblijven niet uitgesloten;
- Bij de mogelijkheid om tijdelijke kamerverhuur voor de huisvesting van arbeidsmigranten te creëren in een kern wordt naast het maximum van 5% per postcodegebied een minimale afstand opgenomen tussen locaties, om concentraties binnen een kern uit te sluiten. Hierbij wordt een straal van minimaal 250 meter gehanteerd tussen verschillende locaties.

Diverse onderdelen van de inspraakreacties hebben betrekking op de uitwerking van de beleidsnotitie, zoals de uitvoering van de handhaving en afspraken over inschrijving en belasting. Afspraken over inschrijving, handhaving en belasting worden opgenomen in het te sluiten convenant met de huisvesters.

4. Juridische aspecten

Aspecten die nog nader uitgewerkt dienen te worden zijn de inschrijving in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) en daaraan gerelateerd de door de gemeente te heffen belasting. Een groot deel van de arbeidsmigranten die naar Nederland komt schrijft zich niet in de GBA in. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen: de arbeidsmigrant weet vaak niet dat hij of zij zich in moet schrijven of weet nog niet hoe lang hij of zij blijft; daarnaast komt het voor dat het uitzendbureau waarvoor zij werken hen niet wil laten inschrijven om op deze manier de belasting en regelgeving te ontduiken.

5. Relatie met volksgezondheid

Huisvesting moet voldoen aan eisen uit het Bouwbesluit. Hierin zijn ook voorschriften opgenomen ten aanzien van gezondheid in gebouwen. Deze zijn onder andere opgenomen ter bescherming van de volksgezondheid.

6. Opname in het (digitale) regelingen bestand.

Na vaststelling wordt de beleidsnotitie opgenomen in het verordeningenbeheer. Tot die tijd is de concept beleidsnotitie te raadplegen.

7. Communicatie en burgerparticipatie

Voor de totstandkoming van de beleidsnotitie heeft een traject plaatsgevonden waarbij belanghebbenden zijn betrokken. Er hebben interviews en discussieavonden plaatsgevonden. De adviesnota voor een beleidskader is besproken in de raadscommissie. De inbreng daaruit is eveneens betrokken bij de opstelling van de beleidsnotitie.

De beleidsnotitie wordt nu ter vaststelling aan de raad aangeboden. Na de vaststelling wordt de beleidsnotitie voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. In de huis aan huis krant wordt bekendgemaakt wanneer de beleidsnotitie is vastgesteld en waar en wanneer deze ter inzage ligt. Het is niet mogelijk om tegen de vastgestelde beleidsnotitie bezwaar en/of beroep in te dienen.

Zoals reeds aangegeven zijn diverse partijen betrokken geweest bij het traject om beleid te formuleren voor dit vraagstuk. In de inspraakreacties is hiervoor door één iemand waardering uitgesproken. Alle belanghebbenden die betrokken zijn geweest bij het traject worden geïnformeerd over de aanbieding van de beleidsnotitie ter vaststelling aan de raad.

8. Uitvoeringsaspecten

Na de vaststelling van het beleid zal er een traject gestart worden om de eventuele illegale situaties te beëindigen. Hiervoor zal op een later moment een uitwerking worden aangeboden. Eerst zal daarbij inzichtelijk gemaakt moeten worden wat de huidige omvang is van de situaties die niet in overstemming zijn met het beleid.

Oldebroek, 17 december 2013.

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

, secretaris drs. B. Brand MCM,

, burgemeester mr. A. Hoogendoorn.